

ENTREVISTA A

Tamara Ndong i Martí Cordero

Premis Butaca a millor actriu i actor revelació 2023

La 29a edició dels Premis Butaca ha distingit dos granollerins amb el premi Butaca a millor actriu i actor revelació. Tamara Ndong (1994) ha rebut el reconeixement per la seva interpretació a *Amèrica*, una obra de Sergi Pompermayer, dirigida per Julio Manrique. Així mateix, Martí Cordero (2002) ha rebut el reconeixement per la seva interpretació a *Dirrrty Boys*, una obra de la Cia. Las Bestias, de Gerard Guix i dirigida per Àgata Casanovas. Ha estat la tercera obra més guardonada dels Premis Butaca d'enguany que també ha rebut el reconeixement a millor espectacle, millor text i millor disseny, en la categoria de petit format.

Tamara Ndong i Martí Cordero en el moment de recollir el Premi Butaca a millor actriu i actor revelació a la gala del teatre català

Com heu rebut el reconeixement del Premi Butaca?

Tamara Ndong: Amb molta il·lusió. És el meu primer premi com a actriu i que hagi estat per l'obra *Amèrica* és realment molt significatiu per a mi.

Martí Cordero: Ha estat una alegria immensa perquè és el meu primer reconeixement com a actor. He rebut el premi amb moltíssima il·lusió, però alhora amb un regust amarg per no haver-lo pogut guanyar amb en Sergi, perquè l'obra és un monòleg, ens mimetitzem i ens cuidem com si fóssim un de sol.

Com han estat els vostres inicis en el món del teatre?

TN: Des de petita ja tenia clar que volia ser actriu i, tot i les dificultats de la professió i algun familiar en contra, vaig encaminant-ho tot per arribar allà on m'havia proposat. Vaig començar a fer teatre a 5è de primària, a l'Escola Pia. Després vaig estudiar el Batxillerat d'Arts Escèniques al Celestí Bellera, on vaig trobar la meua primera gran mestra de teatre, la Marta G. Otín, fundadora i directora d'Arsènic. A les seves classes d'interpretació va ser on vaig entendre que el talent, sense esforç i dedicació, no serveix de res. També vaig fer cursos de teatre a Barcelona i a Vic, i em vaig graduar en Art Dramàtic a l'Institut del Teatre de Barcelona.

MC: Vaig començar amb onze anys a fer màgia i vaig fer el meu primer espectacle a la festa d'aniversari del fill del músic Raül Refree, on hi havia també la Rosalia, abans que fes *Malamente*, quan encara no se la coneixia. I a partir d'aquí vaig continuar fent espectacles de màgia,

vaig anar millorant i guanyant concursos, fins que vaig decidir fer el Batxillerat Artístic i Escènic al Celestí Bellera. Va ser allà, juntament amb la Laura López Martos, que em vaig enamorar del teatre i de la interpretació i em vaig apuntar a Arsènic, que era on fèiem les classes d'interpretació. Amb la Marta G. Otín vaig aprendre moltíssim i em vaig enamorar encara més del teatre, i vaig decidir anar a Eòlia i continuar formant-me. A partir d'aquest moment vaig anar fent càstings i em van anar sortint oportunitats. Granollers ha fet que jo sigui actor, m'ha marcat com a artista i m'ha fet enamorar de l'art i de la interpretació.

“El talent, sense esforç i dedicació, no serveix de res”

També heu estat grans esportistes a Granollers.

TN: Tot i viure més anys a l'Ametlla del Vallès que a Granollers, sempre m'he sentit més granollerina, ja que és on passava la major part del meu dia i on tenia totes les amistats. Vaig estudiar a l'Escola Pia des de 4t de primària fins a 4t d'ESO i vaig estar set anys jugant a voleibol, amb la samarreta de la Pia, a primera i a segona divisió. Recordo amb una gran estima en Pere González, en el seu moment coordinador d'extraescolars, i la Yolanda, el Vale i l'Andrea, les meves entrenadores i entrenador de voleibol.

MC: Després del batxillerat i les classes a Arsènic, feia waterpolo al Club Natació Granollers. L'esport m'ha donat la disciplina, esforçar-me, entrenar cada dia. Vaig començar amb en Jordi Mas, el meu primer entrenador, i vaig arribar fins al primer equip. Ara ho he hagut de deixar per anar a Madrid a gravar

“Granollers ha fet que jo sigui actor, m’ha marcat com a artista i m’ha fet enamorar de l’art i de la interpretació”

la sèrie diària 4 estrelles, però he dedicat tota una vida al waterpolo i a l’aigua. I vaig poder participar en la pel·lícula 42 segundos que mostra les Olimpíades’92, en què Manel Estiarte i Toto Garcia van guanyar la plata. Hi faig de doble de waterpolista, més content impossible.

Com valoreu la vostra trajectòria?

TN: He tingut una trajectòria bastant constant i variada. I he après moltíssim de cada experiència. He treballat en teatre, òpera, cinema i publicitat. He fet musicals, obres de text, obres de dansa/teatre, animacions... He presentat actes com la festa de la Mercè, he fet doblatge de veu en sèries i pel·lícules i he pogut viatjar fora d’Europa amb diversos projectes. Però crec que la meua carrera va fer un salt abismal quan vaig començar a treballar amb la Fura dels Baus. Ja hi porto quatre anys i sis espectacles fets. La Fura és una gran família i sempre estic oberta a qualsevol proposta que em puguin fer, ja que treballar amb ells suposa explorar noves formes teatrals i sortir, sempre, de la meua zona de confort.

MC: Soc un estudiant de la vida que aprenc de tot el que veig, i espero continuar sent un estudiant tota la vida. Sempre agafo projectes que em puguin aportar més aprenentatges i coneixements, més que no pas diners, reconeixement o fama. Destacaria el projecte *Fácil*, que és la meua primera sèrie i projecte professional. És una sèrie que explica la vida de quatre noies amb diversitat funcional i jo, juntament amb la Natalia de Molina, la meua actriu preferida, vam fer una feina molt bonica i em vaig sentir molt còmode.

Les directores, Anna R. Costa i Laura Jou, em van donar un gran suport i m’ho van ensenyar tot sobre la càmera. De teatre, he fet l’obra *Dirrrty Boys*, a la qual he dedicat dos anys d’assajos; n’estic molt content i orgullós.

Dirrrty Boys està basada en el cas Bulger. Com has viscut el fet de posar-te en la pell d’un assassí?

MC: Ha estat un repte titànic perquè no teníem massa informació sobre els personatges. Sabíem només que dos nens de deu anys n’havien assassinat un de dos. Teníem diferents referents com el curtmetratge *Detainment* de Vincent Lambe, i la pel·lícula *Boy A*, però a partir d’aquí era un exercici d’imaginació, de construcció de personatge. Per a mi va ser complicat perquè no sabia si deshumanitzar-lo o humanitzar-lo. Vaig decidir crear el personatge des de la fisicalitat, i més perquè l’interpreto des que té deu anys fins que en té trenta-cinc... com va canviant, com s’amaga perquè ningú el vegi. Hi havia dies que acabava molt tocat, amb molt mal cos. Va ser un treball molt obsessiu, però que ha valgut la pena perquè té ànima, tant el personatge com l’actor.

Amèrica és una obra que incomoda. En quin sentit?

TN: *Amèrica* parla del passat esclavista de Catalunya. D’aquelles famílies de l’alta burgesia que es van enriquir durant el segle XIX traficant i esclavitzant persones africanes. És sens dubte una obra que incomoda perquè parla d’una etapa molt vergonyosa de la nostra història, i admetre que part de la riquesa del nostre país prové de la mort i el patiment d’altres persones, és quelcom molt desagradable de veure o sentir, però és un exercici necessari. Cal admetre els nostres errors, demanar disculpes i donar veu a aquelles persones que en el seu moment no la van tenir. És necessari per dignificar les seves vides i un primer pas per a una possible reparació.

“Si hi ha por, hi ha evolució. La por és el signe del canvi, que aprendràs, que faràs un pas endavant. Cal llençar-se i persistir”

Et sents identificada amb el personatge?

TN: És impossible no sentir-me’n. Soc una dona negra, que viu a Catalunya i vaig néixer a Guinea Equatorial, antiga colònia espanyola. Tot i haver-hi molta gent que encara no ho vol veure, vivim en un país racista ple de desigualtats i discriminacions i això, en part, és degut al passat colonial i esclavista del nostre país. El colonialisme, l’esclavatge i el racisme corre per tota la meua sang i la sang de les meves avantpassades.

Hi ha igualtat d’oportunitats per a les actrius negres?

TN: S’estan fent passos, però encara queda camí per recórrer. Quan veiem una actriu o un actor racialitzat fent de protagonista d’algun clàssic, llavors podré dir que estem avançant cap a una igualtat d’oportunitats.

També reivindiques la igualtat i diversitat del públic.

TN: Obres com *Amèrica* són molt necessàries per omplir de diversitat el públic. Si les persones negres i migrants no ens sentim representades, és normal que no anem a veure ficcions ni obres que mai parlen de nosaltres ni d’aspectes que ens siguin propers. Per això espais com “Periferia Cimarronas”, a Barcelona, i “Espacio Afro”, a Madrid, són tan importants.

Algun consell per a qui comença a fer teatre?

TN: Que mai perdin la il·lusió si és la seva passió. I, sobretot, que es formin, que llegeixin, que siguin curiosos, que viatgin i omplin les seves motxilles d’experiències que algun dia faran servir sobre l’escenari.

MC: Jo el que diria és que es llencin i persisteixin. Sempre hi ha molta por a sortir a l’escenari, a fer un projecte, a fer un càsting... Si hi ha por, hi ha evolució. La por és el signe del canvi, que aprendràs i faràs un pas endavant. És una carrera molt llarga i el que has d’estimar no és el resultat sinó el procés. Amb persistència tot s’aconsegueix.